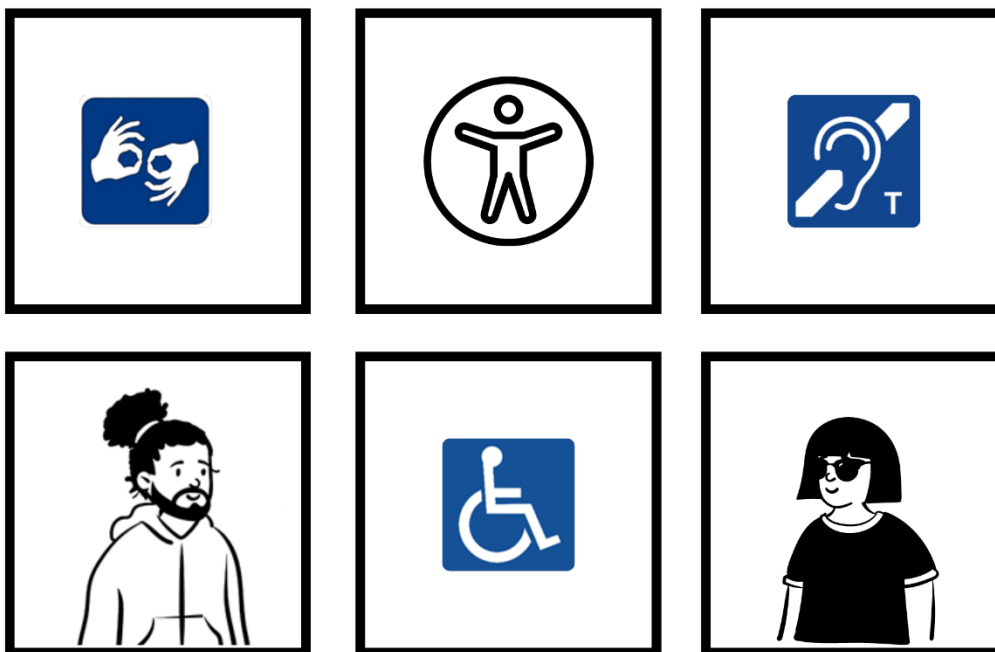

PORADNIK

Dostępność jest COOL!

Poradnik dla młodzieży

Broszura informacyjna

Autorka: Joanna Bauerfeind

**Poradnik przygotowany w ramach projektu
realizowanego przez:**

Stowarzyszenie Metropolia Poznań
ul. Kościelna 37
60-537 Poznań

www.metropoliapoznan.pl

www.konsultacje.metropoliapoznan.pl/dostepnosc/

Stowarzyszenie Centrum Rozwoju
Edukacji Obywatelskiej CREO
ul. Kochanowskiego 8A/2
60-845 Poznań

www.centrumcreo.pl

Wprowadzenie

Jeśli czytasz nasz podręcznik to pewnie chciałbyś/chciałabyś dowiedzieć się czegoś więcej o dostępności.

Dostępność jest COOL to publikacja w formie interaktywnej. Zachęcamy Cię do wpisywania własnych notatek i przemyśleń. Pamiętaj, że masz ogromny wpływ na swoje otoczenie! Dzięki Tobie może stawać się coraz bardziej dostępne dla wszystkich, niezależnie od wieku, poziomu sprawności, czy umiejętności.

Jesteś gotowy/gotowa?

Zaczynamy!

1. Niepełnosprawność – zacznijmy od postaw!

JAK ZDEFINIOWAĆ NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ?

Czy zastanawiałeś/zastanawiałaś się kiedyś nad definicją niepełnosprawności? Jakie są Twoje skojarzenia z tym słowem?

Możesz je zapisać poniżej:

.....
.....

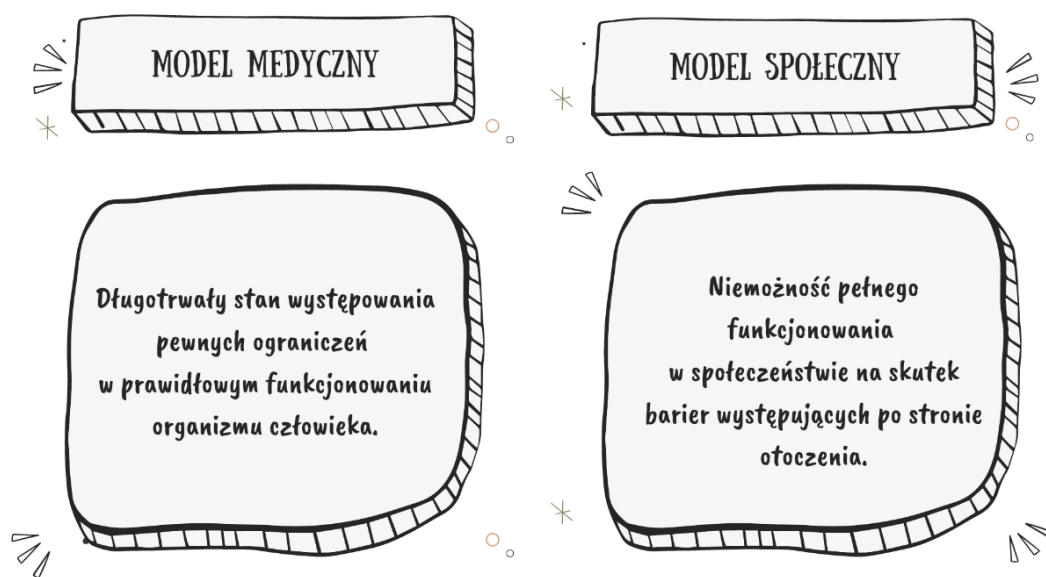
Być może zdziwi Cię fakt, że nie istnieje jedna, powszechnie uznana definicja niepełnosprawności. Posługujemy się wieloma definicjami formułowanych w obrębie różnych nauk, np. medycyny, psychologii, pedagogiki, socjologii, czy prawa.

Jest wiele sposobów rozumienia i opisywania niepełnosprawności, a osoby z niepełnosprawnościami są członkami wszystkich grup społecznych.

To o czym zawsze warto pamiętać to to, że niepełnosprawność dotyczy człowieka jako osoby. Związana jest zatem z poczuciem akceptacji, godności stanowiącej źródło wolności i praw człowieka oraz empatii, którą doświadczamy od innych.

Modele niepełnosprawności

Możemy wyróżnić dwa podstawowe modele postrzegania niepełnosprawności: model medyczny i model społeczny.

Jak sądzisz - czym różnią się poszczególne modele?

.....

.....

W modelu medycznym niepełnosprawność rozumiana jest jako bezpośrednia konsekwencja pojawiającej się choroby, czy uszkodzenia ciała. Definicja ta podkreśla niezdolność, czy niesamodzielność danej osoby, a nie skupia się na barierach występujących po stronie otoczenia.

BARIERY TO OGRANICZENIA!

Możemy wyróżnić bariery architektoniczne, cyfrowe lub informacyjno-komunikacyjne.

Społeczny model niepełnosprawności zwraca uwagę na brak dostępności. Wskazuje, że to co może ograniczać daną osobę z niepełnosprawnością to bariery występujące po stronie otoczenia.

Takie ujęcie niepełnosprawności podkreśla, że niepełnosprawność jest zagadnieniem społecznym i wymaga integracji oraz współdziałania w kształtowaniu odpowiednich postaw społecznych i propagowania zmian.

Droga ku zmianom w postrzeganiu osób z niepełnosprawnościami

W jakich miejscach widuje się takie oznaczenia?

.....

.....

Prezentowane logo zostało zaprojektowane w 1968 roku. Choć przedstawia osobę siedzącą na wózku to symbolizuje różne rodzaje niepełnosprawności. Tego typu piktogramy napotkamy w przestrzeni publicznej jako **oznaczenie miejsc dostępnych, przeznaczonych do użytkowania przez osoby z niepełnosprawnościami**, np. miejsc o charakterze usługowo-handlowym, czy budynkach użyteczności publicznej (np. szkoły, muzea, szpitale).

Ciekawostka! W 2014 do domeny publicznej trafiła propozycja nowego oznaczenia! Projekt powstał w Stanach Zjednoczonych w ramach projektu The Accessible Icon Project. Propozycja nowego logo przedstawia osobę, która aktywnie porusza się na wózku.

To działanie, w połączeniu z kampaniami społecznymi, miało zachęcić do zmiany postrzegania osób z niepełnosprawnościami - jako osób aktywnych społecznie, czy zawodowo. Zamysłem twórców było skojarzenie nowej grafiki z aktywnością i ruchem.

**W 2014 W STANIE NOWY JORK ZASTĄPIONO
OFICJALNY SYMBOL NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
NOWYM 'AKTYWNYM' LOGO.**

A jakie są Twoje odczucia odnośnie propozycji nowego logo? Czy uważasz, że takie zabiegi mają wpływ na sposób postępowania i mogą zmienić postrzeganie osób z niepełnosprawnościami?

.....

.....

2. Język kształtuje rzeczywistość

Słowa mogą wywoływać radość i uśmiech, ale mogą też zranić i sprawić przykrość. Język jakiego używasz, np. mówiąc o osobach z niepełnosprawnościami, w dużej mierze wpływa na zachowania - Twoje i innych. Słowa nie tylko opisują rzeczywistość, ale mają za zadanie aktywnie ją kreować. Zmiany jakie wprowadzamy w swój język mają szansę pociągać za sobą zmiany w interakcjach społecznych. Dzięki temu możemy osiągnąć modyfikację wyobrażeń, a zarazem rzeczywistości.

Jeśli dbasz o odpowiednią terminologię względem innych osób pomagasz ich wzmacniać. Używając jednak słownictwa nacechowanego negatywnie możesz komuś sprawić przykrość.

Te wyrażenia nacechowane są negatywnie. Stygmatyzują osoby z niepełnosprawnościami.

To jaką terminologię stosować? Najlepszym określeniem jest **osoba z niepełnosprawnością**.

Takie sformułowania podkreśla, że niepełnosprawność jest jedną z wielu cech. Zwraca uwagę na podmiotowość osoby i to, że niepełnosprawność jest jednym z wielu aspektów, który jej dotyczy.

JESTEM OSOBĄ Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ. JESTEM TEŻ: ...

.....

.....

.....

3. Na dobrej drodze ku dostępności

Termin **dostępność** (ang. accessibility) oznacza, że każdy może skorzystać z danej usługi, produktu czy miejsca, i ma równe szanse w dostępie do nich.

W 2019 r. w życie weszła *Ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*. Ustawa ta nakłada obowiązek zapewnienia dostępności (architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej) na podmioty publiczne. Założenia wspomnianej ustawy są niezwykle istotne dla polskiego prawa!

Dlaczego? Zmierzają ku **urzeczywistnieniu idei dostępności**, tak by dostosowanie przestrzeni publicznej, architektury, transportu, usług i produktów spełniły wymagania wszystkich obywateli i obywaterek.

Osoba ze szczególnymi potrzebami

Głównym założeniem dostępności jest zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osobom ze szczególnymi potrzebami.

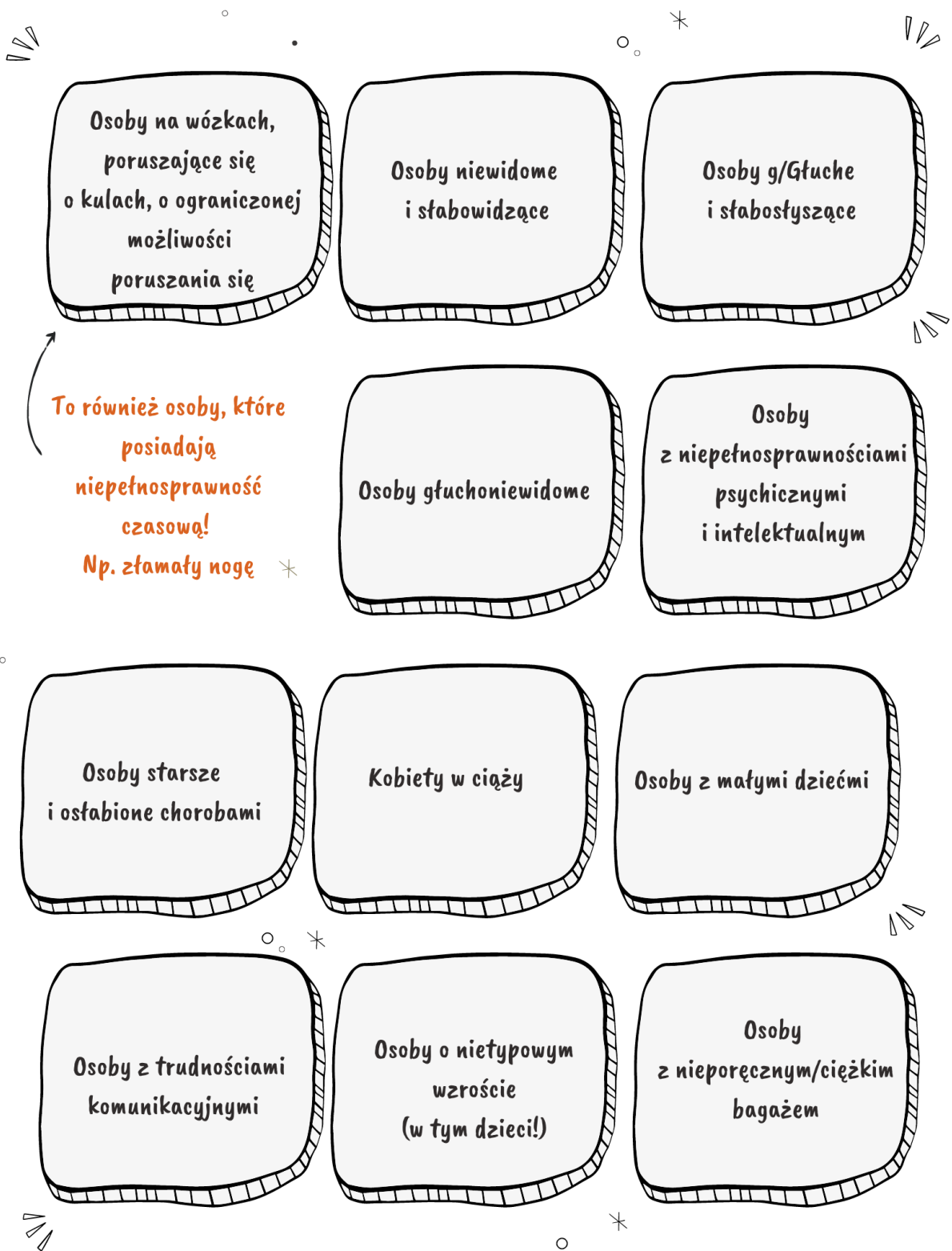
Jak myślisz - kim są osoby ze szczególnymi potrzebami?

- A) To wyłącznie osoby z niepełnosprawnościami
- B) Wydaje mi się, że ta grupa będzie nieco szersza!

Zdecydowanie B!

Osoba ze szczególnymi potrzebami to osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki, by przezwyciężyć bariery utrudniające lub uniemożliwiające uczestnictwo w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Osoby ze szczególnymi potrzebami

Skoro poznałeś/poznałaś szeroką grupę jaką stanowią osoby ze szczególnymi potrzebami zabierzemy Cię teraz w podróż po różnych rodzajach dostępności. **Zaczynamy!**

4. Dostępność architektoniczna

Dostępność architektoniczna to zapewnienie swobodnego dostępu do udziału w życiu społecznym i publicznym osób o szczególnych potrzebach pod kątem architektonicznym.

Założeniem dostępności architektonicznej jest sprawienie, by przestrzeń, w której się poruszamy, była pozbawiona barier architektonicznych.

Zastanów się jakie znasz bariery architektoniczne? Spróbuj wypisać trzy przykłady:

1.
2.
3.

Ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami wymaga zagwarantowania minimalnych wymagań służących zapewnieniu swobodnego dostępu do podmiotu publicznego.

Obejmuje to zapewnienie:

- wolnych od barier przestrzeni komunikacyjnych,
- dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- informacji o mapie rozkładu pomieszczeń w budynku (wizualnej i dotykowej lub głosowej),
- wstępu z psem asystującym,
- możliwości ewakuacji.

Można to zrobić poprzez stosowanie tzw. uniwersalnego projektowania do nowych rozwiązań i likwidowanie barier już istniejących.

Uniwersalne projektowanie

Uniwersalne projektowanie to filozofia projektowania (otoczenia, przedmiotów) zgodnie z duchem użyteczności dla wszystkich obywateli, w największym możliwym stopniu. Nie zakłada projektowania rozwiązań wyłącznie dla osób z niepełnosprawnościami. To koncepcja otwarta na ciągłe poszukiwanie coraz lepszych rozwiązań, które służyć będą wszystkim obywatelom i obywatelkom: osobom w każdym wieku, o zróżnicowanych umiejętnościach, czy różnym poziomie sprawności.

**UNIWEERSALNE PROJEKTOWANIE TO FILOZOFIA
PROJEKTOWANIA ZGODNIE
Z DUCHEM UŻYTECZNOŚCI**

Pojęcie projektowania uniwersalnego jako pierwszy zdefiniował amerykański architekt Ron Mace. Pan Mace podchodził kompleksowo do

tematyki użyteczności przestrzeni publicznej. Sam był osobą poruszającą się na wózku.

Zerknijcie na kilka przykładów dostępnej architektury:

- wejście do budynku: czytelnie oznaczone, bez podestów i schodów, szerokie, wspólne dla wszystkich (bez tworzenia alternatywnych wejść dla osób z niepełnosprawnościami),
- w ramach jednej kondygnacji (ale też w przestrzeni zewnętrznej) unikanie stosowania schodów, pochylni, czy zmian poziomów (np. pojedynczego stopnia),
- prosty i uniwersalny system oznaczeń w budynku (warto zastosować piktogramy i alfabet Brailla na wejściu do wszystkich pomieszczeń użytkowych)
- przejścia dla pieszych: płaskie bez krawężników, z sygnalizacją świetlną i głosową, oznaczone odmienną fakturą podłoża na granicy między chodnikiem, a jezdnią.

5. Dostępność cyfrowa

Dostępność cyfrowa to zapewnienie dostępu do informacji jak największej liczbie użytkowników, niezależnie od ich wieku, niepełnosprawności, sprzętu, czy oprogramowania!

Dostępność cyfrowa obejmuje takie miejsca, jak np. strony internetowe, aplikacje, multimedia, dokumenty cyfrowe (np. dokumenty załączane w wersji PDF, czy Word), oprogramowania i systemy, w tym – media społecznościowe!

A Ty z jakich możliwości cyfrowych korzystasz najczęściej? Jak myślisz – jakie grupy osób mogą mieć problem ze skorzystaniem ze wskazanych przez Ciebie wirtualnych miejsc?

Wykluczenie cyfrowe

Jeżeli ktoś napotyka na bariery w cyfrowym świecie to możemy mieć do czynienia z wykluczeniem cyfrowym. To niemożność lub ograniczona możliwość skorzystania z nowoczesnych form komunikacji cyfrowej.

Jak można przeciwdziałać wykluczeniu cyfrowemu?

- Producenci stron internetowych i oprogramowania powinni dostosowywać je do obowiązujących standardów (czyli spełniać aktualne wytyczne dla dostępności treści internetowych),
- Osoby zajmujące się redagowaniem treści powinny zapewniać dostępność cyfrową wprowadzanych materiałów,
- Użytkownicy indywidualni mogą rozwijać swoją wiedzę w obszarze dostępności cyfrowej i wprowadzać jej zasady w tworzonych przez siebie materiałach, czy dokumentach.

W TYM ROZDZIALE DOWIESZ SIĘ O KILKU SPOSOBACH, KTÓRE ROZWINĄ TWOJE KOMPETENCJE W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI CYFROWEJ!

Możemy wyróżnić grupy, które szczególnie narażone są na wykluczenie cyfrowe:

1. osoby z niepełnosprawnościami wzroku, niewidomi, niedowidzący
2. g/Głusi i głuchoniewidomi,
3. osoby z niepełnosprawnością fizyczną kończyn,
4. osoby z niepełnosprawnością intelektualną,
5. osoby korzystające ze starych typów komputerów,
6. osoby w wieku senioralnym,

7. osoby korzystające z urządzeń mobilnych
8. społeczności pochodzące z biednych regionów,
9. osoby z dysleksją,
10. obcokrajowcy,
11. osoby korzystające z Internetu w głośnych/cichych miejscach

Całkiem sporo, prawda? Zastanów się i spróbuj wypisać swoje propozycje: dlaczego wymienione grupy mogą mieć problem z dostępnością cyfrową?

.....

.....

.....

.....

Cyfrowy świat dostępny dla wszystkich

Osoby z niepełnosprawnościami wzroku, niewidomi, czy niedowidzący korzystają z programów czytających (tzw. czytnik ekranu), dzięki którym mogą odczytać informacje znajdujące się na ekranie komputera! Czytniki nie są w stanie odczytać skanów dokumentów, dlatego najbardziej przydatne formaty to Word lub PDF (ale nie w formie skanu!).

Opis alternatywny

Aby wysłuchać opis grafik, czy zdjęć konieczne są tzw. **opisy alternatywne** (zwane także **atrybutem ALT**). Dodanie takiego napisu pozwala użytkownikom korzystającym z programów czytających na 'zobaczenie' wizualnych treści.

Czy dodajecie zdjęcia na Instagram, czy Facebook? Spróbujcie odszukać funkcję **opis alternatywny**. Atrybut ALT można również dodać bezpośrednio w opisie obrazu w nawiasie kwadratowym. Opisy alternatywne dodaje się także w dokumentach, czy na stronach internetowych!

Tworzenie opisów alternatywnych nie jest trudne, ale wymaga kilku wskazówek i praktycznych ćwiczeń.

Poniżej znajdziesz kilka odpowiedzi, które pomogą Ci w stworzeniu opisów alternatywnych:

- Zastanów się, czy Twój opis zdjęcia pomoże komuś wyobrazić sobie jego zawartość. **Uwzględnij detale, ale pisz konkretnie!**
- Nie stosuj wprowadzeń: „Na obrazie widać” „Grafika przedstawia”. **Przejdź od razu do opisu obrazu.** Pozwoli to zmniejszyć ilość znaków.
- Zamiast stosowania długich zdań bogatych w dużą ilość przymiotników, **podziel opis na zdania** i dodaj więcej czasowników, np.:
Zamiast: Starszy uśmiechnięty mężczyzna w kolorowej koszuli w kratę z zielonym kołnierzykiem siedzi na kanapie ze swoim roześmianym, gestykulującym wnukiem w rudych włosach.
Lepiej: Dziadek w wnuczkiem siedzą na kanapie. Śmieją się i dyskutują.
- **Pamiętaj o kontekście!** Inaczej opiszemy to samo zdjęcie na blogu podróżniczym (gdzie skupimy się, np. na dokładnej lokalizacji geograficznej), inaczej na blogu modowym (gdzie skoncentrujemy się, np. na detalach związanych ze strojem).
- Jeżeli na grafice znajduje się **tekst** należy uwzględnić go w opisie alternatywnym.

Ćwiczenie czyni mistrza. Spróbuj stworzyć opis alternatywny dla poniższej grafiki. Pamiętaj do czego służy atrybut alt – wpływa na kwestię dostępności! Dobrze opisane i oznaczone zdjęcia pozwalają osobom z niepełnosprawnościami wzroku zapoznać się z opisami obrazów.

Jeśli tekst będzie zrozumiały i rzetelny to na pewno spełni swoją funkcję.
Do dzieła!

.....

.....

.....

Co ciekawe, opis alt korzystnie wpływa też na ... pozycjonowanie strony internetowej!

STOŚOWANIE OPISÓW ALT WSPOMAGA SEO!

Opis alternatywny informuje Google o tym, co zawiera dana witryna, jakie treści się na niej znajdują.

Kontrast tekstu

Aby dostosować strony internetowe i aplikacje warto zadbać o odpowiedni **KONTRAST TEKSTU DO TŁA**. Tego typu działania nie tylko wspierają odczytywanie treści przez osoby słabowidzące, ale też osoby starsze, czy korzystające z urządzeń mobilnych.

Czym jest audiodeskrypcja?

Jako audiodeskrypcję rozumiemy werbalny opis treści przekazywany drogą słuchową.

Dzięki narracji opisowej (audiodeskrypcji) osoby niewidome i niedowidzące mogą swobodnie uczestniczyć w życiu kulturalnym. Oglądając film, czy sztukę teatralną z audiodeskrypcją możemy dowiedzieć się (w przerwach między dialogami), o kostiumach, zachowaniach postaci, czy widocznej scenerii. Audiodeskrypcja dotyczy całej sztuki wizualnej (rzeźb, fotografii, instalacji artystycznych, obrazów), ale także ... meczów piłkarskich, spaceru po parku, czy wycieczki do ZOO!

Spróbuj zastanowić się, jak opisywałbyś/opisywałabyś wspólną drogę do szkoły swojej koleżance z niepełnosprawnością wzroku? Na co zwróciłbyś/zwróciłabyś szczególną uwagę, a o czym opowiedział/opowiedziała w ramach ciekawostki? ;)

6. Dostępność informacyjno-komunikacyjna

Przed nami ostatni typ dostępności, o której chcielibyśmy Ci trochę opowiedzieć. Założeniem dostępności informacyjno-komunikacyjnej jest dostosowanie informacji i komunikacji do potrzeb odbiorców usług publicznych.

W jaki sposób można zapewniać się dostępność informacyjno-komunikacyjną?

- Zapewnienie możliwości skutecznego skomunikowania się, np. poprzez zapewnienie tłumacza języka migowego),
- Zainstalowanie urządzeń, które wspomagają efektywne słyszenie, np. pętli indukcyjnych dla osób słabosłyszących,
- Umieszczenie na stronach internetowych informacji o zakresie działalności danego miejsca (to ważne, aby tekst był napisany prostym językiem i możliwy do odczytania dla każdej osoby: korzystającej z programu czytającego, czy posługującej się językiem migowym).

Komunikacja dostępna dla wszystkich

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) około 6% populacji całego świata odczuwa problemy związane z pogarszającym się słuchem. Choć niedosłuch kojarzy się głównie z dolegliwościami wieku senioralnego to coraz częściej zdarza się u osób młodych. To problem cywilizacyjny, bo żyjemy w coraz większym hałasie.

Z NAPIŚÓW W FILMIE SKORZYSTAJĄ NIE TYLKO OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SŁUCHU!

Napisy do filmów

Osoby z niepełnosprawnościami słuchu mogą mieć problem, np. z odbiorem materiałów video. To ważne, aby każdy z nas miał równy dostęp do prezentowanych treści. Jeżeli oglądamy film z napisami, np. na YouTube, to możemy wybrać, czy preferujemy film z napisami, czy wolimy je wyłączyć.

Z napisów w filmie skorzystają nie tylko osoby z niepełnosprawnościami słuchu, ale osoby uczące się danego języka, czy oglądające film w głośnym otoczeniu.

Czym jest PĘTLA INDUKCYJNA?

To system wspomagania słuchu dla osób z niepełnosprawnościami słuchu, które korzystają z aparatów słuchowych lub implantów. Pętli indukcyjna

umożliwia odbiór wyraźnego, czystego dźwięku i pozwala eliminować hałasy z najbliższego otoczenia.

Pętle indukcyjne możemy spotkać w urzędach, bankach, dworcach, muzeach, teatrach, lotniskach, szkołach, przychodniach i wielu innych miejscach. Zwykle dość hałaśliwych.

Symbol, który widzisz na obrazku oznacza, że w danym miejscu jest możliwość skorzystania z pętli indukcyjnej. Po przełączeniu aparatu słuchowego w tzw. tryb cewki indukcyjnej „T” można rozpocząć swobodną komunikację. Dźwięk z mikrofonu, czy systemu nagłaśniającego będzie płynął bezpośrednio do aparatu słuchowego!

Widziałeś kiedyś oznaczenie pętli indukcyjnej? Spróbuj wypatrywać tego symbolu. Być może wiele miejsc, w których bywasz ma na wyposażeniu pętlę indukcyjną? Przekonajmy się!

Polski Język Migowy

Spółeczność Głuchych to jedna z wielu grup, które funkcjonują w obrębie społeczeństwa polskiego. Słowo Głuchy pisane wielką literą, oznacza członka społeczności, dla której język migowy jest językiem ojczystym – pierwszym (lub preferowanym) sposobem komunikacji.

Kultura osób Głuchych to pielęgnowanie przekonań społecznych, wierzeń i zachowań. Głusi posiadają swoją historię, tradycję literacką, instytucje społeczne, a nawet Igrzyska Głuchych (ang. Deaflympics), będące

odpowiednikiem Igrzysk Olimpijskich dla osób pełnosprawnych, czy Igrzysk Paraolimpijskich dla osób z niepełnosprawnościami.

CZY MOŻNA BYĆ SŁYSZĄCYM GŁUCHYM?

Tak! Do społeczności Głuchych mogą należeć osoby niesłyszące, niedosłyszące, ale także osoby słyszące, które mają, np. niesłyszących rodziców i czują się częścią kultury Głuchych.

Głusi posługują się Polskim Językiem Migowym (PJM), który ma zupełnie inną gramatykę i składnię niż język polski. Dlatego język polski, którym posługują się osoby słyszące jest dla społeczności Głuchych językiem obcym!

Symbol, który widzisz na obrazku to symbol języka migowego.

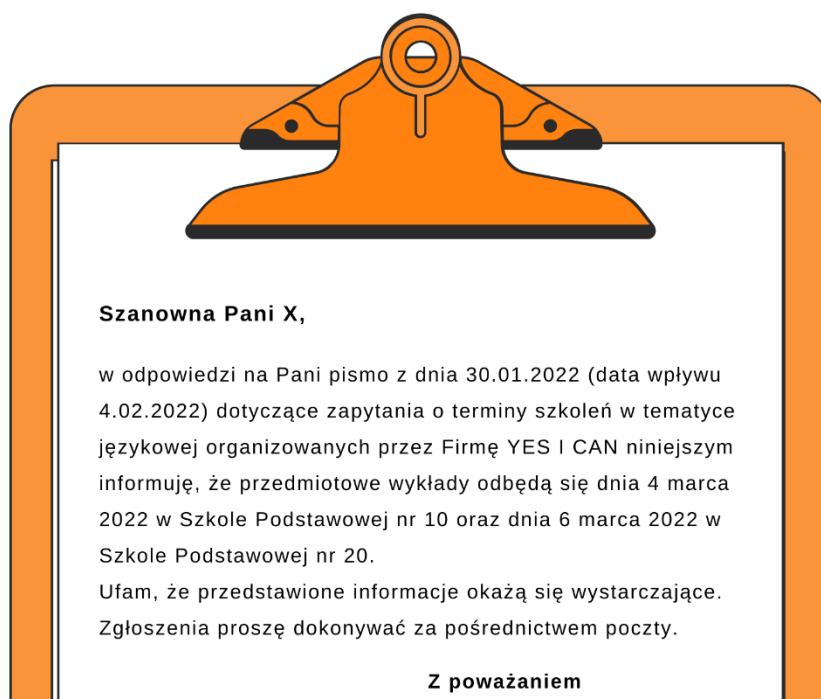
Czy wiesz, że istnieją aplikacje na telefon, które ułatwiają komunikację między osobami słyszącymi, a osobami posługującymi się Polskim Językiem Migowym? Np. [Migaj z nami: PJM](#). Dzięki takim narzędziom każdy może nauczyć się podstawowych zwrotów i doskonalić swoje umiejętności.

Prosty język

Osoby z zaburzeniami poznawczymi oraz intelektualnymi mogą mieć problem ze skupieniem uwagi, np. na długim tekście bez akapitów (tzw. „ściana tekstu”), na opisie zawierającym zbyt długie lub skomplikowane zdania.

Światowi eksperci i zwolennicy upraszczania komunikacji zalecają, by wdrażać prosty i przejrzysty język, szczególnie w tekstach urzędowych, prawnych, czy firmowych. Komunikat ten trafia do masowego odbiorcy, nie tylko osób z zaburzeniami poznawczymi oraz intelektualnymi, ale także do osób starszych, czy obcokrajowców.

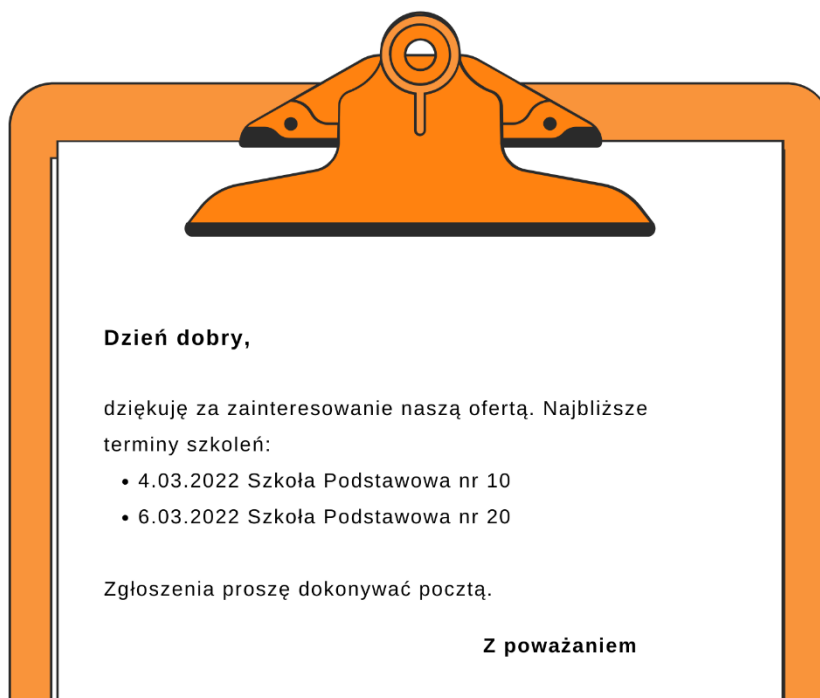
Zerknij na przykłady pism. Pierwsze z nich jest typowym przykładem odpowiedzi urzędowej:

W polskich tekstach prawnych, czy urzędowych znajdziemy wiele wyrażeń literackich o sporym zabarwieniu emocjonalnym, czy metaforycznym.

Dzięki upraszczaniu oficjalnej komunikacji przeciwdziałamy wykluczeniu społecznemu, zwiększamy dostępność do usług publicznych i oszczędzamy czas (jeśli możemy zrozumieć dany tekst już przy pierwszej lekturze).

Przeczytaj w jaki sposób można przeformułować to samo pismo tak, by tekst był zrozumiały dla wszystkich:

Ciekawostka. W grudniu 2020 r. Szef Służby Cywilnej skierował zalecenie do urzędów administracji rządowej, by w komunikacji urzędowej posługiwać się prostym językiem.

Zmiany są wdrażane i być może już niedługo wszystkie urzędowe pisma będą konstruowane w sposób dostępny dla masowego odbiorcy.

7. Podsumowanie

Dziękujemy za tę wspólną podróż przez zagadnienia związane z dostępnością. Jak widzisz istnieje wiele form dostępności i wiele grup, które na co dzień mogą zmagać się z jej brakiem. Ciekawe jak zmieni się nasza przestrzeń w przeciągu kolejnych 5, czy 10 lat! Być może kiedyś słowo 'nieдоступny' zniknie z naszego słownika, bo zlikwidujemy wszystkie bariery?

WARTO PRÓBOWAĆ!

To już ostatnie zadanie dla Ciebie. Zastanów się i spróbuj dokończyć poniższe zdania. Dziękujemy za Twoją aktywność!

- Nauczyłem/nauczyłam się

.....

- Zrozumiałam/zrozumiałem

.....

- Dowiedziałem/dowiedziałam się

.....

- Odkryłem/odkryłam

.....

Broszura przygotowana w ramach projektu:

Realizatorzy projektu:

**Projekt finansowany przez Narodowy Instytut Wolności
– Centrum Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030**

www.konsultacje.metropoliapoznan.pl/dostepnosc